

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

14. IX. 1989

~~TAJNÉ!~~

Výtisk č. 43

Počet listů: 49

Počet příloh:

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 131

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušený úřední svazek (svazku) dne 1. 1. 2008 podle usanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

V průběhu 13. září 1989 došlo k narušení klidu a veřejného pořádku v centru hl.m. Prahy exponenty tzv. nezávislých iniciativ. Na jiných místech ČSSR nebyly jevy tohoto charakteru zaznamenány.

V Jihomoravském kraji zahájil protestní hladovku čs. občan, který je stíhan pro přečin proti veřejnému pořádku. V podpoře nepřátelsky orientovaného S. DEVÁTÉHO pokračují mluvčí "charty-77".

Nebyly zjištěny výhrůžné telefonáty ani anonymní dopisy, avšak bylo zaznamenáno, že od počátku září 1989 se zvýšil počet těchto jevů pokud jde o vydavatelství Práca Bratislava. Po pachatelích se pátrá.

V objektu Karosy Vysoké Mýto byl zjištěn výhrůžný protikomunistický nápis. Po pisateli se rovněž pátrá.

V Západoceském kraji bylo ve spojitosti s podpisovými akcemi výzvy "Několik vět" sděleno podezření z přečinu čs. občanovi. V Banské Bystrici bylo zahájeno trestní stíhání pro přípravu k tr. činu opuštění republiky dvou čs. občanů.

V Brně došlo v důsledku nesprávné obsluhy zařízení pracovníkem ČSD k najetí posunované soupravy do osobního vlaku. Lehce zraněno bylo 6 osob. Jiná mimořádná událost v čs. národním hospodářství, dopravě a spojích nebyla hlášena.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍ POLICIE
Zrušen stupň utajení (svazku) dne 17.12.2008 podle usnesení 152/2005 Sb.

2. Nepřátelská činnost

b) Ve večerních hodinách 13.9.1989 zorganizovali v Praze 1, v ulici Na můstku, na pěší zóně a v přilehlém prostoru stoupenci tzv. nezávislých iniciativ (Nezávislé mírové sdružení, České děti, Mírový klub Johna Lennona, "charta-77" a další) veřejnou provokační akci k narušení klidu a veřejného pořádku. V 19.00 hod. se před budovou ČKD Na můstku shromáždil dav asi 150 osob, mezi nimi aktivistů nezávislých iniciativ Hany MARVANOVÉ, Jiřího PAVLÍČKA, Jiřího VOLFA, Václava ŽUFANA, Marie NADRchalové, Karla MAŠKA, Oldřicha ČERNÉHO, Ruth ŠORMOVÉ, Anny KLEMENTOVÉ, Ladislava NOVÁKA, Miroslava BRENSÍMA, Martina BLÁHY, Miroslava JABLONSKÉHO, Jany MIKLUŠÁKOVÉ a Tomáše SEDLÁČKA. Před budovou nakladatelství Melantrich se snažili Ivan ŠREK (1954) a Karel HELLER (1956) předčítat projevy a získávat podpisy pod připravené tiskoviny. Oba byli společně s Janou MIKLUŠÁKOVOU (1969), Tomášem SEDLÁČKEM (1963), [] (1972) a Milenou KRACÍKOVOU (1951) předvedeni na útvar SNB. Poté dav korzoval v trojstupech po pěší zóně a v pravidelných intervalech se zastavoval a tleskal. Krátce před 20. hod. se přesunul v počtu asi 200 osob před budovu muzea K. Gottwalda v Rytířské ulici, kde skandoval hesla "Ať žije Gorbašov", "HAVEL", "Svoboda, gestapo", "Propusťte politické vězňě". Skupina osob obkllopila za skandování hesel "Gestapo", "Svině" zaparkovaný autobus SNB, do kterého tloukla pěstmi, poškozovala vnější zařízení a snažila se jej rozhoupat. Po nasazení pohotovostní jednotky VB se skupina rozprchla, nikdo nebyl zadržen. Ve 21.00 hod. došlo k úplnému uklidnění situace, další pokusy o narušení klidu a veřejného pořádku nebyly již zaznamenány. Zámkou ke zorganizování celé akce vnitřního protivníka měl být protest proti výstavbě koksovny ve Stonavě s tím, že měla být koordinována s akcí polské Solidarity na hraničním přechodu Český Těšín (podle informací k akci v PLR nedošlo). V průběhu bezpečnostního opatření bylo kontrolováno celkem 61 osob, 7 osob bylo předvedeno na útvar SNB. Byl zadržen hledaný Stanislav PENC (1970, bez pra-

covního poměru, hledán OS SNB Cheb a Chomutov), 2 osoby byly zajištěny podle zákona č. 40/1974 Sb. a 1 osoba předána na záchytnou stanici pro alkoholiky. Tři osoby budou oznámeny ONV Praha 1 pro přestupek. Bezpečnostní opatření na Václavském náměstí bylo ukončeno ve 21.30 hod., ke zranění příslušníků VB a k dalším mimořádným událostem nedošlo.

Dne 12.9.1989 zahájil v okr. Hodonín (Jihomoravský kraj) protestní hladovku čs. občan Miroslav MAREČEK (1954), jako projev nesouhlasu s jeho trestním stíháním, zahájeným pro podezření z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6 zákona č. 150/1969 Sb., neboť rozšiřoval výzvu "Několik vět". Z pokynu okresního prokurátora byl MAREČEK navštíven lékaři, kteří konstatovali, že jeho zdravotní stav je dobrý; přesto je pro případ zhoršení připraven pokoj v nemocnici v Kyjově. O svém protestu MAREČEK informoval VONS, Výbor čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární záležitosti a Federální shromáždění.

Okresnímu soudu v Lounech (Severočeský kraj) byl doručen dopis 17 pracovníků Podniku bytového hospodářství Louny, v němž protestují proti stíhání spoluzaměstnance Pavla ŠKARÝDA (1962, technik) pro přečin proti veřejnému pořádku (získával podpisy pod výzvu "Několik vět"). V dopise je mj. uvedeno "nedokážeme si vysvětlit, že kvůli něčemu takovému může být někdo v době, kdy se hovoří o přestavbě celé společnosti a o novém myšlení, vůbec trestán". Spolupracovníci ŠKARÝDA případ hodnotí jako omyl, který by měl být uveden na správnou míru. Jsou prováděna opatření ke zjištění iniciátora dopisu a zaměstnancům podniku bytového hospodářství bude vysvětlena nebezpečnost jednání ŠKARÝDA.

V aktivitách na podporu Stanislava DEVÁTÉHO pokračuje "charta-77". Její mluvčí T. HRADÍLEK v této spojitosti zpracoval další dva dokumenty. Prvý má být po podepsání všemi třemi mluvčími "charty" zaslán vládám třicetipěti států (je v něm popisován špatný zdravotní stav DEVÁTÉHO a vyzdvihován jeho osobní příklad, kdy s nasazením vlastního života trvá na dodržování lidských

práv a občanských svobod". Druhý dokument je adresován československému lidu a obsahuje výzvu "všem lidem dobré vůle doma i v zahraničí k solidaritě se Stanislavem DEVÁTÝM". Jeho zveřejnění připravuje "charta-77" společně s Výborem na obranu nespravedlivě stíhaných.

Od počátku září 1989 se zvýšil počet výhružných telefonátů a anonymních dopisů do vydavatelství Práce v Bratislavě. Vedení i jednotlivým redaktorům je vyhrožováno fyzickou likvidací, pokud nepřestanou publikovat články, ve kterých obhajují politiku KSČ. Jsou prováděna opatření k odhalení pachatelů.

Dne 13.9.1989 byl v objektu Karosy Vysoké Mýto (Východočeský kraj) zjištěn nápis hrubým způsobem útočící proti KSČ, včetně výhrůžek oběšením všech komunistů. Po pisateli se pátrá.

V Západoceském kraji bylo sděleno podezření z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6 zákona č. 150/1969 Sb. signatáři "charthy-77" Janu RAMPICHOVI (1966), který organizoval podpisové akce k výzvě "Několik vět". Při domovní prohlídce byly v bydlišti RAMPICHA zajištěny podpisové archy a další materiály související s jeho činností v melegálních organizacích. Na základě toho rozhodl náměstek krajského prokurátora o jeho trestním stíhání pro tr. čin pobuřování podle § 100 tr. zákona.

Dne 13.9.1989 bylo v Banské Bystrici zahájeno trestní stíhání pro přípravu k trestnému činu opuštění republiky (s předpokladem rozšíření o trestný čin přípravy únosu vzdušného dopravního prostředu do ciziny) čs. občanů [REDACTED] (1971, dělník Vojenských staveb) a [REDACTED] (1972, učeň SOU stavebního), kteří se podle zjištění připravovali k uvedené trestné činnosti. K tomuto účelu chtěli získat podle svědecké výpovědi od vojáka základní služby samopal. Oba jmenovaní trestnou činnost předběžně doznali. Další opatření provádějí orgány vyšetřování v součinnosti s orgány vojenské kontrarozvědky.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

b/ Násilná trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 5. září 1989 : k vraždě [REDACTED] /nar. 1919/, kde byl jako pochatek zjištěn [REDACTED] /nar. 1953, t.č. ve vazbě/. Jako další pachatel byl zadržen a pro trestný čin vraždy je stíhán [REDACTED] /nar. 1940, bytem Medovarce, okr. Zvolen, dělník/.

Vyšetřuje KS SNB Banská Bystrica.

Navazuje na DSZ ze dne 3. května 1989 : k loupežnému přepadení občanky NDR [REDACTED] /nar. 1955/ v Třinci /okr. Frýdek-Místek/ se škodou 226 210 Kčs. Jako pachatelé byli dne 11. září 1989 zjištěni [REDACTED] /nar. 1966, bytem Český Těšín, okr. Karviná, bez pracovního poměru, 1x soudně trestán/ a [REDACTED] /nar. 1967, bytem Jablunkov, okr. Frýdek-Místek, dělník, 1x soudně trestán/. Oba jsou stíháni pro trestný čin loupeže a byl podán návrh na jejich vzetí do vazby.

Vyšetřuje OS SNB Frýdek-Místek.

c/ Majetková trestná činnost

Dne 13. září 1989 bylo v Nových Zámcích zahájeno stíhání pro trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky proti ing. [REDACTED] /nar. 1941, bytem Nové Zámky, vedoucí opravny vozové depo ČSD Bratislava, provoz Nové Zámky, člen KSČ/. Jmenovaný v době od října 1984 do konce roku 1988 v objektu pracoviště a stanice ČSD Nové Zámky organizoval sběr kovového šrotu v rozporu s podnikovými

normami a odevzdával ho za TJ Lokomotiva Nové Zámky. Způsobená škoda činí asi 430 800 Kčs. Finanční prostředky byly použity na zabezpečení úloh TJ.

Vyšetřuje OS SNB Nové Zámky.

V noci na 13. září 1989 odcizil dosud nezjištěný pachatel ze skladu č. 23 v AZNP Mladá Boleslav 2 400 kusů zapalovacích svíček zn. Bosch. Způsobená škoda činí 50 000 Kčs. Po pachateli a odcizených věcech se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Mladá Boleslav.

Dne 13. září 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 71 případů krádeží vloupáním, z toho :

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	9	11	5	18	12	566 200
SSR	3	6	1	3	3	231 700
ČSSR	12	17	6	21	15	797 900

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 13. září 1989 ve 12.40 hodin na hlavním nádraží v Brně najela posunovaná prázdná rychlíková souprava do stojícího osobního vlaku. Při nehodě bylo lehce zraněno 6 cestujících. Vykolejením 3 vagónů, poškozením 5 akumulátorových vozíků a stavební části nástupiště vznikla škoda asi 300 000 Kčs. Nehodu zavinil signálista stavědla [redakce] /nar. 1960, bytem Brno/, který opomenul přestavit výměnu posunované soupravě. Je stíhán pro trestný čin obecné

ohrožení. Požití alkoholu nebylo zjištěno. Provoz na nádraží nebyl přerušen.

Vyšetřuje MS SNB Brno.

Dne 12. září 1989 kolem 21.10 hodin mezi obcemi Královský Chlumec a Velké Kapušany /okr. Trebišov/ řidič traktoru [REDACTED] /nar. 1967, bytem Bačka, okr. Trebišov/ jel po silnici se zapřaženými válci, které přesahovaly do druhé poloviny vozovky. Do těchto narazil protijedoucí osobní automobil, ve kterém byla 1 osoba usmrcena, 1 zraněna těžce a 2 lehce. Traktorista z místa nehody utekl. V ranních hodinách dne 13. září byl zadržen a umístěn v cele zadržení a zajištění. Na osobním automobilu vznikla škoda 25 000 Kčs. Oběma řidičům byla odebrána krev na zkoušku alkoholu.

Vyšetřuje OS SNB Trebišov.

Dopravní nehody dne 13. září 1989 :

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	197	3	6	789 000
SSR	90	1	4	275 800
ČSSR	287	4	10	1 064 800

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 13. září 1989 v 05.20 hodin došlo na OPK Komárno k násilnému přejezdu z ČSSR do MLR osobním autem NDR se dvěma osobami, pravděpodobně občany NDR. K přejezdu využil řidič okamžiku otevření závory. Orgány MLR jsou prováděna opatření k zadržení osádky.

Vyšetřuje komise HS PS OSH.

Dne 13. září 1989 zadrželi příslušníci PS pro přípravu a pokus o ilegální přechod státní hranice z ČSSR do NSR a Rakouska 15 občanů NDR a 1 PLR.

Hranici se socialistickým státem narušil 1 občan ČSSR a 75 NDR.

Z emigrace v USA se vrátil 1 občan ČSSR.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

5. Názory a nálady obyvatelstva

V prostředí členů KSČ k.p. EMO Mochovce /okr. Levice/ jsou zjišťovány nezdravé názory na současnou situaci v naší straně. Mezi členy KSČ jednotlivých dílčích organizací při ZO KSS EMO převládají názory, že jsou občané nedostatečně informováni našimi hromadnými sdělovacími prostředky, že mladí lidé nemají zájem vstupovat do KSČ z důvodů, že strana chce pouze vybírat členské příspěvky a přitom zklamala náš pracující lid apod. Převládají názory, že v čele strany jsou lidé, kteří nestačí na to, aby zvládli úkoly související s přestavbou.

Mezi občany Nového Města pod Smrkem /okres Liberec/ je hodnocena situace v zásobování města jako krajně neuspokojivá. Občané poukazují zejména na nedostatečné zásobování všemi druhy základních potravin v porovnání s ostatními městy v ČSSR. Kritizují zejména to, že situace v zásobování se vždy výrazně zlepší v době plenárního zasedání MěNV, které se týká problému zásobování a v době avizovaného příjezdu různých kontrolních orgánů.

Podle názoru majitele NSR firmy DYNYBYL byla dána čs. podnikům možnost většího samostatného podnikání a styku s kapitalistickými firmami, která umožňuje vývoz zboží do ČSSR. Vzhledem k tomu, že v čs. podnicích není dobrá technická znalost vývoje techniky a technologie, je možné prodávat i méně kvalitní zboží za ceny špičkových výrobků. Hodlá si proto v Praze otevřít vlastní zastoupení.

ARCHIV
Zrušen superjednotkou 1.2.2005 Sb.
SLOŽEK

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.